

Avgiftsadvokaten svarer

Ivan Skjæveland er advokat og partner i Deloitte Advokatfirma og er spesialist på avgiftsrett. Han har prosedert en rekke skatte- og avgiftssaker for domstolene, og har møterett for Høyesterett. Han er også en ofte benyttet foreleser innenfor sitt spesialområde, og vil i denne spalten svare på spørsmål knyttet til avgift.

Ev. spørsmål kan sendes: iskjaveland@deloitte.no

Skattekontoret endret rettsoppfatning

Spørsmål: Vi hadde innhentet en skriftlig veiledning fra skattekontoret om at våre tjenester var avgiftsfrie, men nå har skattekontoret ombestemt seg. Skattekontoret har nå etterberegnet oss for utgående merverdiavgift, stikk i strid med den tidligere veiledningen vi fikk. Skattekontoret har også beklaget at de har endret rettsoppfatning om det aktuelle spørsmålet. Hva kan vi gjøre i en slik situasjon?

Svar: Det er etter mitt syn svært uheldig at skatteetaten i en slik situasjon velger å etterberegne avgift. Skatteetaten burde her nøye seg med å korrigere den uriktige veiledningen, og be dere om å legge om avgiftsbehandlingen for fremtiden. Når etterberegningen først er et faktum, kan en selsagt påklage avgjørelsen. Jeg tar også med at hvis den første veiledningen var i samsvar med langvarig forvaltningspraksis, kan ikke skatteetaten bare uten videre endre forvaltningspraksis. Det jeg ønsker å fokusere nærmere på i dette svaret er imidlertid at skattekontoret uansett kan være erstatningspliktige for tap som oppstår som følge av den uriktige veiledningen.

Erstatningsplikt ved manglende veiledning

I en fersk tingrettsavgjørelse fra Oslo tingrett (TOSL-2021-67975), konkluderte retten med at staten ble erstatningsansvarlig for tap i forbindelse med manglende veiledning fra skattekontorets side. Ved bedømmelsen om det forelå erstatningsansvar, la retten vesentlig vekt på om det forelå brudd på lov eller forskrift. Det sentrale spørsmålet i saken ble dermed om skattemyndighetene hadde overholdt sin lovfestede veiledningsplikt i skat-

teforvaltningsloven § 5-1. Når veiledningsplikten var brutt, kom retten til at erstatningsansvar forelå.

Flyttet til Tyskland

Den aktuelle saken gjaldt en skattyter som hadde fått uriktig veiledning i forbindelse med flytting til Tyskland, noe som medførte at det uriktig ble betalt skatt til Norge. Med bistand fra advokat ble skatten tilbakebetalt, men det interessante var at staten ble kjent erstatningsansvarlige for den uriktige veiledningen, og måtte dekke skattytters tap i den forbindelse. Et slikt tap kan også omfatte for mye betalt skatt og avgift. I den konkrete vurderingen av om veiledningsplikten var brutt finner vi følgende:

«Ut fra ordlyden i skatteforvaltningsloven § 5-1 første og fjerde ledd holdt opp mot bevisførselen i rettsmøtet, og da i første rekke den skriftlige dokumentasjonen i saken, er retten av den oppfatning at skattemyndighetene ikke overholdt den lovfestede veiledningsplikten. A ba spesifikt om veiledning når det gjaldt spørsmålet om flytting til Tyskland. Han innga dokumentasjon, som han anga til å være i samsvar med hva som var etterspurt av myndighetene. I denne situasjonen kunne og burde skattemyndigheten oppfattet at A mente dokumentasjonen han oversendte var den skattemyndighetene var ute etter. A fikk imidlertid ikke konkret tilbakemelding om at det innsendte dokumentet ikke var det myndighetene var ute etter, eller nærmere informasjon om hvordan dette er utformet eller hvordan det kan fremskaffes. Slik informasjon ville være enkelt og lite tidkrevende for skattemyndighetene å gi, og innebærer heller ikke elementer av veiledning om skatteplanlegging eller kompliserte rede-

gjørelser for hvilke ulike muligheter som foreligger innenfor gjeldende skattesystem.»

Veiledning og villedning

Når skattekontoret i det foreliggende tilfellet på forhånd tok stilling til avgiftsplikten, og det også er på det rene at staten selv var skyld i den uriktige veiledningen, jf. innrømmelsen om at skattekontoret endret rettsoppfatning, må veien være kort i forhold til å konstatere erstatningsansvar. Dette som følge av at dere da ikke har blitt veiledet, men tvert imot villedet.

Velte mva over på kunden?

Hvis dere som følge av villedningen har betalt for lite utgående mva, vil en etterfølgende etterberegning av utgående mva i seg selv ikke innebære at dere har lidt noe tap. Det at en betaler korrekt skatt/avgift kan ikke anses som et økonomisk tap. Hvis kundene deres har fradrag for inngående mva, vil det som regel også være kurant å etterfakturere den aktuelle merverdiavgiften til kunden, som igjen kan løfte av denne avgiften i sitt avgiftsoppgjør med staten.

Men hvis det er slik at villedningen har medført at dere har satt prisen mot kunde lavere som følge av villedningen, og det ikke lenger er mulig å velte mva-kostnaden videre på kunden, ja da vil jeg si at det har oppstått et tap på deres hånd som følge av villedningen. Et slikt tap vil det være aktuelt å holde staten erstatningsansvarlig for.